

Commissie Financiën en Algemene Zaken

Conceptverslag commissievergadering Financiën en Algemene Zaken van 19 juni 2024

Aanwezig: de heren Mooijman (voorzitter), Bartelds (portefeuillehouder), De Graaf, Visser en Wortelboer
de heren De Vries en Buigel, accountants EY
de heer Bolding, controller (secretaris)
mevrouw Ampak, bestuurs- en managementassistent (verslag)

Afwezig: de heer Bos

1. Opening

De heer Mooijman opent de vergadering van de commissie Financiën en Algemene Zaken (FAZ) en heet eenieder welkom.

2. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

3. Verslag commissievergadering FAZ d.d. 22 mei 2024

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Agenda vergadering algemeen bestuur d.d. 3 juli 2024

De agenda wordt voor kennisgeving aangenomen.

5. Jaarstukken 2023

De heer De Vries licht toe dat de controle van de jaarrekening 2023 is afgerond en er een verklaring met twee gezichten is afgegeven: een goedkeurend oordeel betreffende de getrouwheid en een oordeel met beperking betreffende de rechtmatigheid. Inzake de naleving van de Europese aanbestedingsregels zijn een aantal financiële fouten geconstateerd (opdrachten die niet conform de regelgeving zijn aanbesteed). Hierdoor heeft de accountant de controlewerkzaamheden moeten uitbreiden en zijn er aanvullende fouten geconstateerd die deels zijn terug te voeren op voorgaande jaren. Als gevolg van deze fouten (€ 1,7 miljoen) is er sprake van een overschrijding van de goedkeuringstolerantie (van € 1 miljoen).

De heer De Vries geeft aan dat in de controle aandacht is besteed aan verantwoording van de Wet normering topinkomens (WNT-verantwoording) en de SiSa-bijlage (Single information Single audit - eenmalige informatieverstrekking, eenmalige accountantscontrole). Hieruit zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen. Daarnaast is er, net als in voorgaande jaren, extra aandacht besteed aan de voorziening oninbare debiteuren. De accountant kan zich vinden in de door het waterschap gemaakte inschatting van de voorziening.

De heer Mooijman vraagt of de conclusie van de accountant met betrekking tot het niet juist naleven van de Europese aanbestedingsregels gevolgen heeft.

De heer De Vries antwoordt dat er geen directe financiële of andersoortige gevolgen voortvloeien uit het oordeel met beperking. *De heer Bartelds* vult aan dat als aanbestedingen in het vervolg anders worden gedaan er wel financiële gevolgen zullen zijn. *De heer De Vries* merkt op dat de discussie tussen het algemeen bestuur, dagelijks bestuur en management over de geconstateerde financiële rechtmatigheidsfout en hoe hier de komende jaren mee te willen en te kunnen omgaan het belangrijkste gevolg zou moeten zijn. *De heer De Vries* voorziet geen andersoortige gevolgen behoudens wellicht financiële als er andere keuzes worden gemaakt.

De heer Visser vraagt of een marktpartij, die ziet dat er geen goede aanbesteding heeft plaatsgevonden, nog bezwaar kan maken.

De heer De Vries antwoordt dat dit theoretisch gezien mogelijk is. Het komt niet vaak voor dat marktpartijen een juridische procedure aanspannen. De exacte details zijn *de heer De Vries* niet bekend. Wellicht dat er verjaringstermijnen aan hangen.

De heer Visser merkt op dat het rechtmatig verlengen van licenties lastig is. Heeft de accountant dit niet aan kunnen zien komen? Is het verstandig om proactief toezicht te houden op dergelijke zaken?

De heer De Vries geeft aan dat er een tweeledig antwoord is. Enerzijds wordt er geen integrale controle uitgevoerd. Voor inkoop wordt een deel gecontroleerd en vastgesteld of de Europese aanbestedingsregels zijn nageleefd. De afgelopen jaren zijn softwarelicenties niet meegenomen in de steekproef. Anderzijds kun je het enigszins zien aankomen. Het waterschap is niet de enige partij die hiermee te maken heeft. Onderhands verlengen kan de eerste jaren verdedigbaar zijn maar daarna mogelijk niet (de kosten zijn dan dusdanig hoger dan initieel aanbesteed). Vanaf nu zouden dergelijke constructies een aandachtspunt kunnen zijn voor de accountantscontrole.

De heer Visser merkt op dat het voor zowel het waterschap als de accountant een aandachtspunt is en dat hieruit lering kan worden getrokken.

De heer Wortelboer vraagt wat de reden is waarom het waterschap wat betreft de softwarelicenties niet aanbesteed.

De heer Bartelds licht toe dat er wat betreft licenties vaak maar één leverancier is en een eventuele pakketwijziging leidt tot hoge kosten. De aanbestedingsregels worden niet bewust overtreden.

De heer De Graaf merkt op nog niet eerder een verklaring met beperking te hebben meegemaakt en vraagt waarom nu een oordeel met beperking is afgegeven of is dit toeval?

De heer De Vries geeft aan dat in voorgaande jaren ook wel eens financiële rechtmatigheidsfouten rondom Europese aanbestedingsregels zijn geconstateerd. Echter niet van deze omvang. Naar aanleiding van de constatering van de fouten heeft er een integrale controle plaatsgevonden. Hierdoor kan vrij zeker geconcludeerd worden dat er weinig andere zaken zijn gemist.

De heer De Vries geeft aan dat in dergelijke situaties vaak voor de komende jaren een plan van aanpak wordt gemaakt hoe om te gaan met financiële rechtmatigheidsfouten rondom bijvoorbeeld licenties. Het is immers niet waarschijnlijk dat dit in een jaar kan worden opgelost en voor alle applicaties nieuwe aanbestedingen kunnen worden gedaan.

De heer Mooiman merkt op dat er een zekere bandbreedte is waarin de organisatie de ruimte krijgt om te kunnen werken aan een oplossing.

De heer Visser vraagt of het opnemen van opties voor verlenging in de aanbesteding een mogelijke oplossing is.

De heer Bolding geeft aan dat dit zeker een mogelijkheid is.

De heer Mooijman vraagt of het om twee of drie casussen gaat wat betreft de geconstateerde fouten.

De heer De Vries antwoordt dat er drie geconstateerde fouten zijn (revisie/vervanging van plaatbeluchting, onderhoud en revisie van blowers en aanschaf van een tweedehands kraan).

De heer Bartelds merkt op dat geconstateerd kan worden dat er in 2024 ook dergelijke fouten zijn en geeft dan ook een "winstwaarschuwing" af. *De heer De Vries* vult aan dat dit met een kanttekening is: over 2023 bedragen de totale licentiekosten € 6 ton. Dat zal dit jaar ongeveer ook zo zijn. Als er verder niets is, wordt er onder de goedkeuringstolerantie gebleven.

De heren De Vries en Buigel verlaten de vergadering

De heren De Graaf en Mooijman merken op de uitleg van de accountant te begrijpen, alsook de handelswijze vanuit het waterschap om een andere keuze/afweging te maken.

De heer Bartelds geeft aan dat vanuit het waterschap keuzes worden onderbouwd en regelgeving anders wordt uitgelegd binnen de mogelijkheden zoals het waterschap die ziet. Het waterschap is van mening dat er terecht is gehandeld, behalve misschien bij de aanschaf van de kraan. Dit had het waterschap wellicht kunnen weten. Echter, het waterschap heeft gedacht te handelen binnen de mogelijkheden en de afwijkingen die het Europese aanbestedingsrecht geeft.

De heer Mooijman geeft aan de "winstwaarschuwing" voor 2024 die de portefeuillehouder geeft te waarderen.

De heer Bartelds geeft aan dat, zoals de accountant al aangaf, als er geen fout bij komt er onder de goedkeuringstolerantie wordt gebleven en er dan een goedkeurende rechtmatigheidsverklaring afgegeven kan worden.

De heer Wortelboer merkt op dat je als organisatie soms in een richting wordt geduwd met bijbehorende kosten waar geen invloed op is en dat dit soms de enige mogelijkheid is.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

1. De jaarstukken 2023, met een voordelig resultaat van € 1.263.189,-, vast te stellen.

2. Het resultaat als volgt te bestemmen:

- algemene reserve watersysteembeheer; toevoeging deel voordeel	€ 396.702,-
- algemene reserve zuiveringsbeheer; toevoeging voordeel	€ 566.487,-
- bestemmingsreserve NPLG	€ 300.000,-
Totaal	€ 1.263.189,-

3. Het volgende budget 2023 over te hevelen naar 2024:

- nieuw financieel- en projectbeheersingssysteem	€ 260.000,-
--	-------------

4. Kennis te nemen van de voortgangsrapportage Masterplan Kaden.

6. Voorjaarsrapportage 2024

De heer De Graaf vraagt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 3. Verloop financieel beheer, fiscale aangelegenheden, investeringsprogramma en treasury; Investeringsprogramma; alinea 3 (pagina 7) of er een beeld is dat het daadwerkelijk gebeurt dat bedrijven gerichte afwegingen maken en zich niet inschrijven op uitvragen van het waterschap.

De heer Bartelds antwoordt dat dit correct is. Dikwijls wordt er, ook vanwege de omvang van projecten van het waterschap, door aannemers gekozen voor omvangrijkere en meerjarige projecten/werkzaamheden. De secretaris-directeur is onlangs met zijn collega van waterschap Noorderzijlvest bij een bijeenkomst aanwezig geweest waar met marktpartijen is gesproken. Er vindt op dit moment een verkenning plaats om samen met waterschap Noorderzijlvest werkzaamheden te bundelen om voor de markt weer interessanter te worden. Het komt wel voor dat vier marktpartijen gevraagd worden voor het uitvoeren van een klus of project en dat er maar één partij belangstelling toont. Ook komt het voor dat er een aanbod gedaan wordt dat fors hoger is dan wat het volgens het waterschap zou moeten kosten en dat het daarom niet wordt gegund. Hierdoor is er steeds vaker weinig keuze voor het waterschap.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

- kennis te nemen van de voorjaarsrapportage 2024;
- in te stemmen met de 1e begrotingswijziging 2024;
- een krediet van € 95.000,- beschikbaar te stellen voor het aanschaffen van een takelkraanwagen.

7. Rapportage voortgang programmakredieten KRW 2022-2027

De heer Bartelds licht toe dat afgesproken is jaarlijkse te rapporteren over de voortgang van de KRW-kredieten. Het betreft een voornamelijk inhoudelijke rapportage.

De heer Wortelboer merkt op dat er vanuit andere instanties veel druk wordt gelegd op het uitvoeren van de KRW-acties en dat er veel gelden mee gemoeid zijn en geeft aan het vreemd te vinden dat het waterschap niet meer recht heeft op gelden gelet op de investeringen die het waterschap doet om de KRW-doeleinden te halen.

De heer Bartelds antwoordt dat er veel POP-subsidies beschikbaar worden gesteld voor uitvoering van KRW-doelen. Soms is dit voor uitvoer van een project bekend, soms pas achteraf. Ook zijn er projecten die samen met andere overheden en instanties worden uitgevoerd en de kosten worden verdeeld. Deze kosten zijn niet in deze rapportage opgenomen.

De heer Wortelboer merkt op dat er na uitvoering op langere termijn vaak een situatie met hogere kosten gecreëerd wordt. Zijns inziens komt er veel op het bordje van het waterschap.

De heer Bartelds geeft aan dat we inmiddels weten dat de gedachte dat het natuurvriendelijk inrichten van beken goedkoper was, voor de eerste drie à vier jaar geldt en dat het onderhoud daarna duurder is dan onderhoud van een rechte sloot.

De heer Wortelboer geeft aan deze kennis mee te nemen in de overwegingen.

De heer Bartelds merkt op dat de bij de KRW-doelen bedachte maatregelenpakketten eerst moeten worden uitgevoerd.

De heer De Graaf vraagt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; Programmafinanciering Kaderrichtlijn Water: Financiële stand van zaken per 31 december 2023; tabel op pagina 3 of er een inschatting is hoeveel van het totale krediet wordt weggezet de komende jaren tot 2028?

De heer Bartelds antwoordt dat, gelet op de huidige problematiek (obstakel vrij zijn, vergunningen) de verwachting is dat waarschijnlijk niet het totale krediet wordt weggezet.

De heer Visser merkt op dat de begroting in de meerjarenraming is opgenomen.

De heer Bolding licht toe dat in de rapportage de planning en de verwachte realisatiedatum is opgenomen. Hier zit een aantal risico's zoals bijvoorbeeld grondverwerving. Dit kan een druk leggen op de besteding van het totale krediet. Echter, het streven is om het voor eind 2027 uit te voeren.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om kennis te nemen van de stand van zaken.

8. Zienswijze ontwerpbegroting 2025 Gemeenschappelijke regeling Noordelijk Belastingkantoor (NBK)

De heer Bartelds licht toe dat het NBK de afgelopen jaren veel verbeteringen heeft laten zien en geeft aan dat de organisatie denkt dat de zaken nu zo onderhand lopen zoals gedacht. De effecten van het aansluiten van gemeenten wordt nu ook teruggezien en de bijdrage van het waterschap gaat nauwelijks omhoog. Er is een zienswijze waarin het waterschap aangeeft tevreden te zijn over hoe het gaat bij het NBK.

De heer De Graaf merkt op dat het positief is dat het dagelijks bestuur het zo verwoord in een zienswijze en niet alleen als zaken niet goed gaan.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

- kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2025 van het Noordelijk Belastingkantoor;
- in te stemmen met de zienswijze hierop ten behoeve van de bestuurlijke behandeling door het bestuur van de GR NBK op 9 september 2024.

9. Voorbereidingskrediet Kadeversterking Boelo Tijdenskanaal

De heer Bartelds licht toe dat het eerste voorbereidingskrediet dat is aangevraagd is besteed aan grondonderzoek. Hierdoor is de scope van 5,7 km verkleind tot 3,1 km. Nadere onderzoeken zijn nodig om de kadeversterking goed uit te kunnen voeren.

De heer Visser merkt op dat hij de ter inzage liggende financiële onderbouwing heeft ingekeken en merkt op de specificatie van de begroting erg algemeen te vinden en niet veel inzicht heeft gegeven in hoe het voorbereidingskrediet is opgebouwd.

De heer Wortelboer merkt op dat bij veel werken grondverwerving aan de orde is en dat dit hoge kosten met zich mee brengt en vraagt of dit altijd nodig is of dat er ook andere mogelijkheden zijn.

De heer Bartelds antwoordt dat er andere mogelijkheden zijn zoals via een gedoogbesluit. Echter, een kade op eigen grond heeft de voorkeur.

De heer Wortelboer vraagt of er andere mogelijkheden qua constructie of bouw van de dijk zijn.

De heer Bartelds geeft aan dat er technische mogelijkheden zijn zoals bijvoorbeeld damwanden. Het waterschap wil zoveel mogelijk op natuurlijke wijze dergelijke keringen maken. Ook moet, zoals bijvoorbeeld bij de Brede Groene Dijk, de afweging gemaakt worden welke kant de dijk op zou moeten gaan: het Wad of het land. Hierbij moet ook rekening gehouden worden met de mogelijkheden van bouwen in een Natura 2000-gebied.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om een voorbereidingskrediet van € 770.000,- beschikbaar te stellen voor de kadeversterking Boelo Tijdenskanaal.

De heer Visser vraagt of het ter inzage leggen van detailbegrotingen bij kredietaanvragen standaard kan worden (bijvoorbeeld vanaf een bepaald bedrag) en niet alleen op verzoek. Tevens geeft *de heer Visser* mee om in de tabellen op te nemen waarop de bedragen zijn gebaseerd (bijvoorbeeld op basis van offertes).

De heren Bartelds en Bolding geven aan dit verzoek en de suggestie mee te nemen en na te gaan wat de toezegging indertijd precies was.

In het verslag van de commissie FAZ van 20 september 2023 is opgenomen:

Omdat het openbare stukken betreft is het niet wenselijk en gedetailleerde financiële informatie te verstrekken voor de aanbesteding.

Er wordt voor gezorgd dat nadere financiële informatie beschikbaar is en op verzoek voor de bestuursleden ter inzage ligt bij het bestuurssecretariaat.

Samenvattend betekent dit dat op verzoek aanvullende informatie ter inzage kan worden gelegd bij het bestuurssecretariaat.

10. Aanvraag uitvoeringskrediet vervangen vuilroosters op RWZI Scheemda

De heer Wortelboer geeft aan dat aan de hand van de excursie de noodzaak van het vervangen duidelijk is uitgelegd en merkt op dat er naast de vervangingskosten ook extra kosten voor het plaatsen bovenop komen. Is dit ruim begroot en kan het ook goedkoper?

De heer Bartelds antwoordt dat naast de investering voor het vervangen ook het oude gedeelte verwijderd moet worden en leidingen moeten worden aangepast. Daarnaast is de ervaring van voorgaande werken op zuiveringen dat er soms onverwacht zaken tegen gekomen worden. Hiervoor is een bedrag onvoorzien opgenomen.

De heer Visser merkt op dat in de ter inzage liggende financiële onderbouwing de begroting duidelijk toegelicht is. Een detail dat *de heer Visser* opviel is de btw, moet het waterschap over bedragen btw betalen? Of is dat per taak verschillend?

De heer Bolding licht toe dat het waterschap in principe, net als een particulier, eindgebruiker is voor de btw en is drager van de btw-last.

De heer De Graaf merkt naar aanleiding van de ter inzage liggende financiële onderbouwingen van dit en het voorgaand besproken bestuursvoorstel op dat er verschil in opbouw van de onderbouwingen is. Is er een standaardopbouw voor teksten en detailniveau voor uitvoeringskredieten?

De heer Bartelds geeft aan dat er geen standaardopbouw voor de ter inzage liggende financiële onderbouwingen is. De genoemde twee bestuursvoorstellen zijn twee verschillende soorten kredieten die niet in één standaardopbouw/sjabloon zijn samen te vatten.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om een uitvoeringskrediet van € 1.035.000,- beschikbaar te stellen voor de realisatiekosten ten behoeve van het vervangen de grofvuilroosters op de RWZI Scheemda.

11. Rondvraag

Er wordt geen gebruik gemaakt van dit agendapunt.

12. Sluiting

De heer Mooijman sluit de vergadering en dankt eenieder voor zijn/haar inbreng.

Gewijzigd/ongewijzigd vastgesteld in de vergadering van 18 september 2024.

Jans Bolding,
secretaris

Trevor Mooijman,
voorzitter